

Saksframlegg

Fredenvoldsaken

Arkivsaksnr.: 04/37589

Forslag til innstilling:

Saken oversendes Bystyret med følgende

INNSTILLING

Bystyret er tilfreds med at det ikke er forekommet brudd på habilitetsbestemmelser og likebehandlingsprinsipp i behandlingen av Fredenvoldsaken. For å sikre at lignende saker i fremtiden skal få en forsvarlig behandling, ber Bystyret om at Rådmannen utarbeider retningslinjer for håndtering av inhabilitet på ledernivå i Trondheim kommune, med tilbakemelding til Bystyret i desember 2005.

Saken avdekker en rekke kritikkverdige forhold i saksbehandlingen i bygge- og delesaker. Bystyret ber Rådmannen om å komme tilbake til Bystyret med en gjennomgang av den forvaltningsmessige håndteringen i bygge- og delesaker innen Bystyrets møte i desember 2005.

Trondheim kommune

Saksutredning:

Bestilling

Kontrollkomiteens bestilling av et revisjonsoppdrag knyttet til Fredenvoldsaken kom i kjølevannet av at Bygningsrådet igjen fikk til behandling en fradelingssak knyttet til eiendommen Fredenvold, gnr. 24/9, hvor fradelte parsell ble foreslått tillagt eiendommen Einmoen 16, som eies av tidligere Rådmann i Trondheim kommune, Knut Sæther. Den nye behandlingen fikk meget stor oppmerksomhet, og påstander om korrupsjon, dokumentforfalskning og forskjellsbehandling verserte i media. På bakgrunn av disse påstandene valgte Kontrollkomiteen å følge saken, og bestilte et forvaltningsrevisjonsprosjekt fra Enhet for revisjon og resultatkontroll (heretter revisjonen). Bakgrunnen og hensikten for bestillingen var at når det reises så alvorlige påstander som det ble gjort i denne saken, må dette underkastes en grundig gjennomgang.

Kontrollkomiteens ønsket at revisjonen skulle ta for seg tre forhold som hadde fått særlig oppmerksomhet:

1. Habilitet
2. Likebehandling
3. Saksbehandling

På bakgrunn av den dekning som saken ble gitt i media, samt en politianmeldelse av Trondheim kommune, startet Sør-Trøndelag politidistrikt etterforskning i november 2004, for å finne ut om det hadde forekommet brudd på evt. straffebestemmelser i saksbehandlingen. Kontrollkomiteen valgte da å avvente resultatet av politiets arbeid. I mars 2005 henla politiet sin etterforskning, med begrunnelse *intet straffbart forhold er funnet bevist*. Kontrollkomiteen tok da opp igjen saken og revisjonen fortsatte sitt arbeid.

Med rapporten "Revisjonens gjennomgang av Fredenvoldsaken" (Trondheim kommune 2005) anses Kontrollkomiteens bestilling som utført.

Rapporten "Revisjonens gjennomgang av Fredenvoldsaken"

Revisjonens utgangspunkt for sitt arbeid er forestillingen om at en offentlig tjenestemann som Knut Sæther må kunne hevde sine interesser, i form av å vise sin interesse for å kjøpe eiendom av kommunen, på lik linje med alle andre borgere. Satt inn i et slikt borgerrettighetsperspektiv blir de to første forholdene som Kontrollkomiteen ba revisjonen om å undersøke raskt avklart:

1. *I følge forvaltningsloven § 6.1a er en offentlige tjenestemann innhabil i forhold til å tilrettelegge eller avgjøre en sak hvor han selv er part.*

Revisjonens gjennomgang viser at habilitetsproblematikken ble løst på en korrekt måte, da Knut Sæther anså seg som innhabil: Ettersom Sæther var rådmann innebar dette at hele administrasjonen var innhabil i å fatte vedtak i fradelingssaken. Saken måtte derfor behandles politisk, og ordføreren overtok rådmannens funksjon som ansvarlig for å fremme saken. En slik sak kan dog forberedes av administrasjonen.

Det som likevel er et faktum er at dette er første gang en sak har vært til behandling i Trondheim bygningsråd, hvor rådmannen har vært part i saken og dermed innhabil. Man har kort og godt liten erfaring med håndteringen i slike saker. Et konkret spørsmål er tidspunktet ordføreren skal involveres i selve saksbehandlingen. I denne saken er det hevdet at involvering av ordføreren skjedde forholdsvis sent i saksbehandlingen. Revisjonen anmerker derfor at et bredere erfaringsgrunnlag, både administrativt og politisk, nok ville medført en noe annerledes behandling, blant annet ved at ordføreren ville blitt involvert tidligere slik at dennes rolle som rådmann ville vært

Trondheim kommune

tydeligere. Imidlertid er det lite sannsynlig at dette ville gitt saken noe annet utfall.

2. *Et forvaltningsorgan overskrider sin forvaltningsmyndighet dersom organet bedriver usaklig eller urimelig forskjellsbehandling. I dette ligger det at forskjellsbehandling ofte vil være lovlig (...).*

Revisjonen viser til at det i denne saken finnes flere tilfeller av forskjellsbehandling. Ettersom fradelingssaken kommer som følge av en søknad fra rådmannen må denne nødvendigvis behandles på en noe ulik måte enn dersom søkeren hadde vært en vanlig borger. Dette er en type forskjellsbehandling som er rimelig og nødvendig for at søkeren, i dette tilfellet Knut Sæther, skal ha samme borgerrettigheter som den øvrige befolkningen til å kjøpe eiendom. Revisjonen gjennomgår videre enkelte andre forhold der det er reist spørsmål om forskjellsbehandling utover det rimelige, men finner ingen eksempler på forskjellsbehandling som har vært i strid med likebehandlingsprinsippet.

Disse to forholdene kan sies å være spesielle for denne konkrete saken, og som har med å gjøre at rådmannen selv var part i saken, og at man derfor måtte saksbehandle søknaden politisk.

Når det så gjelder revisjonens undersøkelse av saksbehandlingen i fradelingssaken kan man si at forholdene er av mer generell karakter. Revisjonen påpeker at saksbehandlingen har tatt lang tid og det har fra kommunens side blitt mye rot i saken:

- Lang saksbehandlingstid
- Manglende nabovarsel
- Viktige opplysninger i de politiske saksfremleggene er utelatt
- Det har vært en mangelfull kvalitetssikring i forbindelse med den nye kommuneplanen.

Disse forholdene kan påpekes og generaliseres og kan til i et tenkt tilfelle også kunne ramme parter i lignende saker. Uklarheter knyttet til generaliserbare forhold er også mulige å rette opp. I tillegg kommer de mer planmessige forholdene som påpekes av Fylkesmannen, i hans omgjørelse av Bygningsrådets vedtak om fradeling.

Revisjonen påpeker videre at kommunens håndtering av Sæther som søker kunne vært bedre, særlig når det gjelder kommunikasjon, og særlig etter at han sluttet som rådmann. Etter revisjonens mening kan det stilles spørsmål ved om Knut Sæther som en følge av sin stilling som rådmann har blitt stilt dårligere enn andre.

Konklusjon

Saken oversendes Bystyret med følgende

INNSTILLING

Bystyret er tilfreds med at det ikke er forekommet brudd på habilitetsbestemmelser og likebehandlingsprinsipp i behandlingen av Fredenvoldsaken. For å sikre at lignende saker i fremtiden skal få en forsvarlig behandling, ber Bystyret om at Rådmannen utarbeider retningslinjer for håndtering av inhabilitet på ledernivå i Trondheim kommune, med tilbakemelding til Bystyret i desember 2005.

Saken avdekker en rekke kritikkverdige forhold i saksbehandlingen i bygge- og delesaker. Bystyret ber

Trondheim kommune

Rådmannen om å komme tilbake til Bystyret med en gjennomgang av den forvaltningsmessige håndteringen i bygge- og delesaker innen Bystyrets møte i desember 2005.

Kontrollkomiteens sekretariat, 7. juni 2005

Torbjørn Rasmus Søltnæs
rådgiver

Vedlegg

Revisjonsrapporten "Revisjonens gjennomgang av Fredenvoldsaken" (Trondheim kommune 2005)

Notat fra Rådmannen til Bygningsrådet, "Vurdering av administrative endringer i kommuneplanens arealdel – forslag til videre prosess," av 29. november 2005.